

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, péntek 1910. augusztus 12.

182 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Viale dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:
Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Kereskedelmünk és iparunk 1909-ben.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara most számol be egy vaskos kötetben a terület gazdasági viszonyairól a múlt évben. A kép, melyet a jelentés fest, nem valami örvedetes. Nemcsak hogy nem teljesezett a tavalyi esztendőhöz fűzött remény, de a helyzet határozottan rosszabbodott. A jelentés általános része ezt igen helyesen és világosan okolja meg. Különösen két oka volt a gazdasági helyzet rosszabbodásának, az egyik a politikai válság, a másik a rossz termés. Alig hogy elmúlt az annexio következtében beállott háborus veszedelem, következett a belső politikai zavar.

A kormányválságot parlamenti válság követte, a mely tértelenségre kárhóztatta a kinevezett új kormányt és a törvényhozást egyaránt. Mindazáltal a legnagyobb csapás buzatermésünk rendkívül csekély hozama, amilyen tizenkét év óta nem fordult elő.

Ezenfelül ez évben ismét emelkedett a kivándorlás, még pedig megbízható becslés szerint 100.000 fővel, míg a visszavándorlás távolról sem ölt olyan arányt.

Az ország mezőgazdasága, nem szólva a rendkívül rossz buzatermésről, aránylag elég kedvező volt. A rossz buzatermést részben pótolta a nagy ár.

A magyar iparnak ez az esztendő sem hozott általános javulást, sőt ilyenről, vagy a rég óhajtott újabb fellendülésről a felforgó viszonyok közt tulajdonképpen szó sem lehetett, bár némely iparágak helyzete, részben az árviszonyok kedvezőbb alakulása folytán, legalább nem rosszabbodott és némelyek mérsékelt kielégítő eredményeket értek el.

Nagyon sajnosan érzik az iparoskörök, hogy a rég kívánt méltányos sztrájk törvény zavaros politikai viszonyaink miatt nem jöhetett létre. Ipari cikkeink kivételére sem alakultak a viszonyok kedvezőbbben. Az annexio következtében kitört törökországi bojkott az év első hónapjaiban éreztette hatását. Kivételünk Szerbiába és Romániába sokat szenvedett a szerződés hiányától. Az esztendő nem volt kedvező az ipar fejlesztésére sem. Az áldatlan viszonyok miatt lényegesen gyöngült a kormány iparfejlesztő akciója, hisz az erre a célra az állami költségvetésben felvett öt millió koronát sem vehették teljesen igénybe. A hazai iparpártolás még mindig nagyon gyöngye lábbon áll.

Példa gyanánt felhívja a jelentés a figyelmet a nyugati kulturálmokra, ahol az öntudatos gazdasági közvélemény már erősebben kifejlődött.

A kereskedelem, a gabonautlet kivételével, nem igen dicsekedhetett jelentékeny eredményvel. A hazai gabonakereskedelem azon-

ban ismét megmutatta, mily nagy koncepcióval dolgozik. A felforgó rendkívüli viszonyok közt a világiaci helyzetet éleslátásával és a dolgok helyes megítélésével csakhamar felfogván, a világ gabonakereskedelmében vezető szerepre tett szert és irányítóan hatott. A Budapesten jegyzett buzaár szerint igazodtak az új kampányban az exportáló külállamok piacai is. S hogy az óriási buza-importhozalom nagyobb megrázkódás nélkül volt lebonyolítható, a felforgó roppant szükséglet pedig zavaró fennakadás nélkül nyerhetett kielégítést, ez a hazai gabonakereskedelemnek kétségbe nem vonható érdeme, mely ilyenképpen el nem vitatható szolgáltatásokat tett az országnak.

A kereskedelem számos baja közt megemlékezik a jelentés azokról a zaklatásokról, melyeknek a hazai kereskedők élelmiszerhamisítás és ennek ellenőrzése címén az utóbbi időben ki vannak téve. Ennek eredete nem csekély részben szintén a kereskedelemellenes áramlatban keresendő, részben pedig a törvények és rendeletek hézagosság voltában.

Külső kereskedelmünk áruforgalma a két előző évhez képest egészben véve tetemesen emelkedett, de tulajdonképpen csak a behozatal szaporodott. Ez nem jelenti kereskedelmi mérlegünk javulását, ellenkezőleg, nagyfokú rosszabbodását. Az ideiglenes statisztikai kimutatás szerint kereskedelmi mérlegünk 1909-ben egészben 129.17 millió koronával passzív volt, de mivel ez a mérleg 1908-ban 24.8 millió aktívummal zárult, a rosszabbodás tulajdonképpen 154 millió korona. Részletezve a dolgot, kereskedelmi mérlegünk a vámkülfölddel szemben 83.82 millió koronával volt passzív, míg az előző, 1908. esztendőben 71.01 millió koronával aktív. Ausztriával szemben 43.35 millió koronával passzív, míg az előző évben 46.22 millió koronával. Ausztriával szemben tehát egy kis javulás konstataható.

Hazai vasutaink 1909-ik évi forgalma, az előző évhez hasonlítva, több tekintetben és egészben véve viszonylagos emelkedést mutat. Meg kell azonban jegyezni, hogy ennek a növekedésnek bizonyos része nem a vasuti forgalom természetes sűrűsödésére, hanem arra a körülményre vezetendő vissza, hogy hazai vasutaink összes vonalainak üzemhossza 1908-hoz képest 19.469.1 kilométerről 20.296.9 kilométerre, vagyis 827.8 kilométerrel nagyobbodott, a miből 100 kilométer a magyar államvasut saját fővonalaira és 727.8 kilométer a helyi érdekű vasutakra esik. Az utóbbiak jobb eredményei részben ezzel a körülménnyel magyarázhatók.

A budapesti értéktőzsdén az 1909-iki esztendő, miként a nyugati piacokon, szintén meghozta az üzleti életnek várva várt föllendülését. A nagy pénzbőség és olcsó kamatláb

magával ragadta a budapesti értékpiacon. A forgalom nagyobbarányu fejlődését mutatják a Budapesti giro- és pénztáregyesület kimutatásai, melyek szerint a budapesti tőzsdén az értékpapírok szállításából és átvételéből származó pénzforgalom az 1908-ik évhez képest 364.51 millió koronáról 565.48 millió koronára emelkedett, vagyis 200.97 millió koronával volt nagyobb az előző évinél és az 1907-ik évit is (527.56 millió korona) jóval felülhaladta, ami tehát dönthetetlen bizonyítéka a határozott javulásnak. — Ugyancsak a nevezett egyesület kimutatásai szerint 1909-ben összes inkasszója az 1908-ik évhez képest 552 millió koronáról 671.3 millió koronára növekedett.

A jelentés általános részét követi a különös rész, a mely részletes és becses fölvilágosítást nyújt a gazdaság minden ágáról.

— **Kereskedelmi szerződéseink életbeléptetése.** Bécsből jelentik, hogy a jövő héten fogják a román kereskedelmi szerződés jóváhagyására vonatkozó iratokat kicserélni és két héttel később, tehát valószínűleg *szepember elsején* fog a szerződés életbelépni. Románia ez év végéig csak az 1910. évre szóló huszkontingens egyharmad részét fogja behozhatni. A szerb szerződést a szeptember elején összeülő szkupstina elsőnek fogja tárgyalni, valószínűleg a magyar parlamenttel egyidejűleg. A szerződés tartalmát Bécsben, Budapesten és Belgrádban egyszerre fogják nyilvánosságra hozni. Szerbia évi huszbehozatalának kontingense 20.000 szarvasmarha és 50.000 sertés. Ez a szerződés a legjobb esetben *november közepén* léphetne életbe.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hir.** Jekelfalussy Zoltán kamarás, a kivándorlási hivatal főnöke ma délelőtt Fiuméba érkezett. Jekelfalussy megérkezése után a kivándorlási házba ment, ahol megtartotta a szokásos ellenőrző vizsgálatot, mely alkalommal a tapasztaltak felett elismerését fejezte ki Matcovichnak, a kivándorlási ház bérlőjének.

— **Elmaradt ülés.** A városi állandó bizottság ma délre ülést hirdetett, hogy a nyári szünet alatt összegyűlt ügyeket letárgyalhassák. A delegáció ülését azonban részvétlenség miatt nem lehetett megtartani. Az ülésen ugyanis csak Smoquina, Kuscher dr., Zanella, Branchetta és Sirola bizottsági tagok jelentek meg, a többiek pedig a napok óta sirokkóval súlyosított nyári hangulatra tekintettel távolmaradásukkal tüntettek. Minthogy fél órai várakozás után sem jelentkezett több bizottsági tag, a statutum szerint pedig hat tag jelenléte szükséges a határozatképességhez, Corrosac első alpolgármester a delegáció

ülését jobb időkre halasztotta. Az elhalasztott ülés napirendjén egyébiránt inkább adminisztratív jellegű ügyek szerepeltek. A nyílt ülés tárgysorozatán ugyanis csak egy érdekesebb ügy volt kitűzve, s ez a kaszárnya építési terveken való módosítási javaslat volt. A zárt ülésen pedig az utca s házsámtáblák szállítására benyújtott ajánlatok felett kellett volna határozni.

— **Elítelt kivándorló.** A rendőrség kivándorlási ügyosztálya az utlevél vizsgálatnál észrevette, hogy Román János huszonkilenc éves erdőszentgyörgyi földmives hamis utlevéllel akar Amerikába kivándorolni. A kivándorlót erre a rendőrségre kísérték, ahol letartóztatták. A kihallgatásnál Román bevallotta, hogy az utlevelet Havadi János nevű ismerősétől vette hét koronáért. Ma ítélkezett felette a rendőrség bünyügyi osztálya, mely Román Jánost hat napi elzárásra és husz korona pénzbüntetésre ítélte. A büntetés kitöltése után Románt illetőségi helyére toloncolják. A kivándorlótól letartóztatása alkalmával háromszáznyolcvan korona készpénzt koboztak el, melyből a pénzbüntetés és az utiköltség levonása után fennmaradó háromszázharminc koronát illetékes hatósága utján kézbesítik neki.

— **A magyar babszállítványok megjelölése.** Fiuméből Newyorkba érkező Cunard-gőzösökön Amerikába importált magyarországi babszállítványoknak a dockban való kirakodásánál ismételtelen tapasztalták, hogy nagyobb hazai babszállítványok Ausztria jelzéssel érkeznek, illetve, hogy ezek a hazai terményt tartalmazó zsákok nagyobb tömegei gyakran ezzel a fölirattal vannak ellátva és az áru ekként osztrák eredetűnek szerepel. A hazai szállító-vállalatok azt állítják, hogy magyarországi állomásokról érkező, általuk osztrák cégek számlájára és rendeltére Fiuméből New-Yorkba induló hajókba berakott babszállítványok részben már megjelölt zsákokban érkeznek Fiuméba, részben pedig ott kerülnek a vonatkozó osztrák cég megjelölésével és a megjelölést kiegészítő „Ausztria” jelzéssel ellátott zsákokba, miáltal a szállítók csupán megbízóik rendelkezését teljesítik. Bármennyire sérelmes is ez a gyakorlat a magyar kiviteli kereskedelem érdeke szempontjából, hogy a hazai eredetű áru magyar árucikk gyanánt szerepeljen a világforgalomban, mindazonáltal annak orvoslására törvényes alap annál kevésbé kínálkozik, mivel az érdekeltek állítása szerint az „Ausztria” jelzések ily esetekben tulajdonképp az áruvetelt közvetítő cég székhelyének és egyáltalán nem az áru származásának megjelölésére szolgálnak. E visszáss állapotot csak azzal lehetne enyhíteni, vagy ellensúlyozni, ha a babszállítványok zsákjait a magyar cégek is minden esetben feltűnő módon alkalmazott, az áru magyar eredetű utaló megjelölésekkel látnák el, mely célra a „Hungary” jelzés önként kínálkozik.

— **Gorombáskodott a rendőrrel.** A rendőrség napokkal ezelőtt Langnin Lajos szolgát öt korona pénzbüntetésre ítélte, mert bolti kocsiját őrizet nélkül az utcán hagyta. Mikor egyik reudőr az ítéletet kézbesítette a szolga gazdájának, Bastoli Sándor kereskedőnek a Via dei Mercati 4. szám alatt üzlethelyiségében, ez durván megtámadta a rendőrt s súlyos gorombaságokkal illette. A rendőr feljelentése alapján a rendőrbíróság Bastolit husz korona pénzbüntetésre ítélte a hatósági közeg megsértéséért.

— **Tengerész kaszinó-épület építése Pólában.** A pólai régi tengerész kaszinó épület lebontják és szeptember elején megkezdik az új kaszinó építését. A költségelőirányzat 800.000 korona. A terveket Baumann Lajos bécsi építész készíti.

— **Elektromos nagyvasutak Olaszországban.** Az elektromos nagyvasutak terén Olaszország vezet. Összetételüknek itt mindazok a tényezők, amelyek a racionalis nagyvasuti trakció előfeltételei. Szélesen szegény Olaszország, vízi erőiben gazdag. Egyes vasuti szakaszain nagy természeti akadályokat győznek le és emellett nagyforgalmúak. Az olasz államvasutak vezetősége korán felismerte az

elektromos nagyvasutak fontosságát és már 1906-ban 38,1.000.000 lírát elektromos nagyvasuti központi telepek és hálózatok építésére és 35.000.000 lírát elektromos lokomotivokra. A következő vonalszakaszok vannak elektrifikálás alatt: Pontedecimo—Busalla, a genuai alagut, Savona—San Guiseppe, Domodossolla—Iselle, Gallarate—Arona, Milano—Lecco és Usmate—Bergamo, Bardonnecchia—Modane, Nápoly—Salerno és Torre Annunziata—Castellamare, Pistoia—Bagni della Porretta.

Mirdezeket a vasutvonalakat a Valtellinavasuton kitűnően bevált háromfázisú rendszer alapján fogják kiépíteni, vagyis 3000 volt feszültséggel a munkadrótok között és 15 periódussal.

— **A magyar vasutak iparpártolása.** A kereskedelmi miniszter most adta ki a magyar vasutak és hajózási vállalatok anyagbeszerzéséről szóló statisztikáját. Egy kis figyelemre méltó ez a kimutatás, mert megállapíthatjuk belőle, hogy a magyar vasutak mennyit költenek évenként különböző anyagokra s mennyi jut ebből a magyar iparnak. Az összes beszerzések értéke az 1908. évben 270,170.601 korona volt, ebből belföldi beszerzés 224,117.536 korona, külföldi beszerzés pedig 45,761.609 korona. Ez az arány kétségtelenül kielégítő. Százalékokban a hazai fogyasztásra 79.56 százalék esett, míg a külföldnek 20.44 százalék jutott. Igaz, hogy ha az előző évek eredményeit vesszük arányul, a helyzet sokkal kedvezőtlenebb. Évről-évre emelkedik a külföldi beszerzések percentualitása. 1898-ban 9.7, 1899-ben 11.3, 1900-ban 12.5, 1901-ben 11.6, 1902-ben 8.05, 1903-ban 10.9, 1904-ben 10.1, 1905-ben 11, 1906-ban 12.9, 1907-ben 19.5, 1908-ban pedig 22.44 százalék jutott a külföldnek a magyar vasutak beszerzéseiből. Ez a néhány számadat igazolja, hogy az utóbbi három évben sokkal nagyobb arányban emelkedett a külföldi beszerzés, mint az előző hat évben. És különösen meglepő az emelkedés 1906-tól 1908-ig, amikor 12.9 százalékról 20.44 százalékra növekedett az arány a hazai ipar rovására. Mindenesetre jó volna, ha a társaságok nagyobb gondot fordítanának a beszerzésnél a hazai ipar érdekeire. Legalább a vasutak és hajózási-vállalatok járjanak elő jó példával.

— **Elfüstölt milliók.** A magyar királyi dohányjövődéki központi igazgatóság most állította össze ez év első négy hónapjának statisztikáját, mely szerint elkeltek a következő gyártmányok. Általános forgalomban levő gyártmányok közül: burnótok 39.800 korona értékben, pipadohány 15,079.834 korona értékben, fonadékok 13.588 korona értékben, szivarok 11,853.663 korona értékben, szivarkák 12,082.328 korona értékben, lugvizkivonat 9538 korona és valódi Havana-szivarok 6278 korona értékben adtak el. A belföldi különlegességi gyártmányok közül burnótok 163 korona, pipadohányok 1,726.063 korona, szivarok 991.222 korona, szivarkák 1,553.545 korona értékben keltek el. A külföldi különlegességi gyártmányokból a Havanna, Manila és mexikói szivarok közül 94.539 korona értékű, a török és egyiptomi szivarkák közül 751.406 korona értékű és angol pipadohányból 3728 korona értékű gyártmányt adtak el. Az egész statisztikát összegezve azt látjuk, hogy 1910. évi január elsejétől 1910. évi április végéig a magyar korona országaiban összesen 44.205.699 korona folyt be az eladott dohánygyártmányokból. A folyó évben 3,033.721 koronával több dohánytermék adatott el, mint a múlt év hasonló időszakában és így az emelkedés 7.3 százalék.

— **A tengerhajózási társaságok szubvenciója.** A magyar tengerhajózás reformjával már Kossuth Ferenc volt kereskedelemügyi miniszter is foglalkozott s csak a politikai válság akadályozta meg abban, hogy az erre vonatkozó javaslatokat a Ház elé terjessze. A kereskedelmi minisztériumban most tovább folytatják az előmunkálatokat, melyek már befejezés előtt állanak. A hajózási társaságokkal folytatott tárgyalások eredménye az volt, hogy az érdekelt társaságok hajlandóknak nyilatkoztak hajóparkjukat lényegesen kibővíteni s újabb vonalakat létesíteni. A szubvencionált vállalatok közé a jövőben felveszik az Atlanticát is, mely eddig nem élvezett közvetlen támogatást. A karter terve elejtettnek tekinthető, de a szubvenciókat a kormány olyképpen fogja az egyes társaságok között

felosztani, hogy a magyar hajózási vállalatok között a verseny tulságosan ki ne élesedhessék. A hajózási társaságokkal kötendő szerződésekre vonatkozó javaslatok az ősz folyamán kerülnek a törvényhozás elé.

— **Magyar kivitel Tuniszba.** Illés Zsigmond, a m. kir. Kereskedelmi Múzeum észak-afrikai levelezője, ez idő szerint Budapesten időzik, hogy működési területét illető ügyekben az érdekeltséggel közvetlenül érintkezhesék. Tegnap Budapestre érkezett Vi tor Nunez, az Emanuel Nunez et Fils luniszi importcégnek, a tuniszi magyar állami mintatár ügynökségének főnöke, aki fel fogja keresni mindazokat a hazai ipartelepkeket, amelyek a tuniszi bevitel szempontjából érdekesek. Nunez a legközelebbi napokban a m. kir. Kereskedelmi Múzeumban is található lesz, ahol rendelkezésére fog állani mindenkinek, aki a tuniszi piac iránt érdeklődik. A kereskedelmi miniszter utasítására az északafrikai kereskedelmi kiküldött fogja a nevezett importőrrel megismertetni a magyar ipari termelést.

— **A kikötőből.** A kikötőbe részben a tegnapi s részben a mai napon a következő hajók érkeztek: „Kronprinzessin Louise” dán gőzös Hamburgból 2200 tonna foszfáttal és 1838 bál parafával. „Italia” angol gőzös Liverpoolból 40 tonna vassal és 10 tonna üreszsákkal. „Barbarigo” olasz gőzös Calcuttaból 3800 bál jutával és 15 bál bõrrel. „Clio” angol gőzös Hullból 260 tonna kőszénrel és 30 tonna vegyes áruval. „Jadran” osztrák gőzös Metkovicból 20 tonna borral és 60 tonna vegyes áruval. „Caruelio” olasz vitorlás Chioggiából 390 tonna foszfáttal.

Indult: „Baross” magyar gőzös New-Portba, 670 tonna fával 120 hordó fakivonattal és 40 tonna cukorral. „Brescia” angol gőzös Liverpoolba, 270t. cukorral, 50 tonna liszttel 40 tonna vegyes áruval és 150 tonna fakivonattal. „Árpád” magyar gőzös Marseillébe 240 tonna fával, 30 tonna cukorral és 10 tonna árpával. „Gallipoli” olasz gőzös Anconába 100 tonna fával és 10 tonna papírral. „Split” osztrák gőzös Triesztbe 30 tonna fával, 60 tonna búzával és 20 tonna vegyes áruval.

— **Uj fűszer és csemegeüzlet nyílt meg** néhány hét előtt a Piazza Mercato Coperto 3. szám alatt. Az új üzlet tulajdonosa Markovich S. a mai kor legmesszebbmenő igényeinek megfelelően rendezte be üzletét s a mindenkor friss és elsőrendű fűszereken kívül csemegeket, bel- és külföldi sajtokat és frissított ásványvizeket is állandóan raktáron tart.

— **A Velencébe utazó idegenek figyelmébe ajánljuk az ottani Via 22. Marzo-ban levő Pension Internationalt.** A kényelmes családi szállóban 7 lírától feljebb teljes penzió kapható, szobák pedig két és fél lírától feljebb állanak a vendégek rendelkezésére. Német kiszolgálás, levelezés minden nyelven.

Távirat ◀▶ Telefon

Tomasics és Khuen

fontos tanácskozása.

BUDAPEST, aug. 11. Tomasics horvát bán tegnap este a fővárosba érkezett és ma a délelőtti folyamán fontos tanácskozásokat folytatott Khuen gróf miniszterelnökkel, aki ebből az alkalomból hédervári birtokáról Budapestre érkezett. A miniszterelnök valószínűleg még még délután visszatér birtokára.

Nagy sikkasztás Stockholmban.

BUDAPEST, aug. 11. A stockholmi rendőrség táviratilag értesítette a főkapitányságot, hogy Ostermann Ernő bankfőtisztviselő száz-ezer korona elsikkasztása után megszökött s valószínűleg Magyarország felé menekült.

Szerelmi dráma.

BUDAPEST, aug. 11. A hűvösvölgyi szerelmi dráma áldozatát, Kovács Ilonát ma délután temették el. A rendőrség a szerelmi dráma másik szereplőjét, Friedmann Józsefet ma hallgatta ki. Friedmann azt vallotta, hogy az asszony férje viszonyukra rájött s ezért akartak mindketten öngyilkosok lenni.

A liptószentmiklósi választás.

LIPTÓSZENTMIKLÓS, aug. 11. A liptószentmiklósi választókerületben augusztus 22-én fogják a képviselőválasztást megtartani.

A marostordai közgyűlés.

MAROSVÁSÁRHELY, aug. 11. Marostorda vármegye ma tartotta meg az időközben felfüggesztett Köllő alispán által összehívott rendkívüli közgyűlését. A közgyűlésen a főispán és pártja nem jelent meg, az ellenzék azonban teljes számmal vett részt. A törvényhatósági gyűlés nyugodtan folyt le. A közgyűlés elfogadta Urmánczy Nándor javaslatát, hogy a közigazgatási bíróság döntése elé bocsájtja, vajjon a kormánynak, illetve a főispánnak volt-e joga a multkori közgyűlés elnapolására.

Evangelikusok a Borromeus enciklika ellen.

EPERJES, aug. 11. Ma tartotta a bányavidéki ágostai evangelikus egyházkerület évi gyűlését, melyen Hammersberg László indítványára megdöbbenésüket fejezték ki a Borromeus enciklika ellen. Arra való tekintettel, hogy Róma harcias állásfoglalása a protestantizmussal szemben rendszeressé kezd válni, kéri a jus placeti alkalmazását.

Ügyvédek egy törvényjavaslatról.

EGER, aug. 11. Az ügyvédi kamara mai közgyűlésén foglalkozott az igazságügyminiszternek az igazságügyi ügyviteli szervezet és eljárás szabályzatát módosító törvényjavaslatával s különösen annak az ügyvédek számát korlátozó részével. A kamara feliratban javasolja kimondani, hogy azok a köztisztviselők, akik *jurisdi*kációt gyakorolnak, csakis ügyvédi oklevéllel bíró egyének lehessenek. A kamara végül az alsófoku bíróságok ujjaszervezését kívánja.

Automobil szerencsétlenség.

DARUVÁR, aug. 11. Makovics Iván földbirtokos automobiljának féke kirándulás közben eltört s az automobil egy árokba zuhant. Markovics és sofförje súlyosan megsebesültek.

Párbaj életveszélyes

sebesüléssel.

CELLDÖMÖLK, aug. 11. Szekeres Pál dr. ügyvéd szóváltásból kifolyólag ma kardpárbajt vívott Hubert János dr. ügyvédjelölttel. A párbajban Szekeres életveszélyesen megsebesült, ellenfele azonban sértetlen maradt.

Portugália szakít a Vatikánnal.

LISSZABON, aug. 11. Az a hír, hogy Mánuel király Rómában résztvesz Viktor Emánuel emlékszobrának leleplezésénél, nagy izgatottságot kelt klerikális körökben, mert attól tartanak, hogy ez alkalommal megtörténik Portugália és a Vatikán között a szakítás.

A második olasz dreadnought vizrebocsátása.

SPEZIA, aug. 11. Tegnap bocsátották vízre nagy ünnepségek között az itteni hajógyárban a második olasz „dreadnought”-ot, amely a „Conte di Cavour” nevet kapta.

Bolgár bandák a macedóniai bosnyákok ellen.

SZALONIKI, aug. 11. A macedon-bolgár bandafőnökök Kústendilben gyűlést tartottak és elhatározták, hogy több kisebb bandát küldenek Macedóniába, melyeknek az

lesz a feladata, hogy a bolgár kivándorlók telepeit felgyujtsák és vasutak ellen merényleteket intézzenek. A kormány megfelelő ellenintézkedéseket tett. A határszéli őrségeket megerősítették.

Törökország háborus előkészületei.

KONSTANTINÁPOLY, aug. 11. Hir szerint a harmadik hadtest vezérkara mozgósítási terven dolgozik, arra az eshetőségre, ha Bulgáriával vagy Görögországgal kitör a háború.

**A Tengerpart minden jogos
panaszt közöl és minden
közérdekű felszólalásnak
!! helyt ad. !!**

Életbiztosító társaság főügynököket keres Fiume, Abbazia és a környék részére. Évi javadalmazás 7200 korona. Jó összeköttetésekkel, és óvadékkal rendelkező urak előnyben részesülnek. Kiotatásról és bevezetésről gondoskodás történik. Ajánlatok augusztus 15-éig „Generalagent, Fiume Postrestante” cím alá intézendők.

A

Kőbányai Polgári Serföző R.T.

áthelyezte

Fiumei Kiviteli telepét

a Piazza Zichy és a Corsia Deák sarkán újonnan épített Máv III./A. sz. tárházba.

Bejárt a telepre:

a Piazza Zichy felőli Máv kapun.

Feljárt az irodákba:

a tárház jobboldali perronjáról a 15. sz. kapun.

Telefonszámok, a régiéik:

484, a helybeli és
681, az interurban forgalom.nba

Magyar Vendéglő

Fiume, Riva Szápáry, az Adria palota mellett.

Magyar étterem. Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kifőtű villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Elegáns vendégszobák tengeri kilátással kaphatók.

Telef. 11-49

Tulajdonos:
LIBERMANN IZSÓ

Malosek Pál

szobafestő, cimfestő és mázó

A fiumei és környékbeli magyarság figyelmébe ajánlja szolgálatait. Vállal minden e szakba munkát — új épületek teljes festését is — olcsón és kifogástalanul.

Cím: Via Caserma 5. sz., I. em.

Elutazás miatt igen olcsón eladó, egy a város központjában fekvő

vendéglő

árnyékos kerttel nagy teremmel, valamint tekepályával, villamos világítással. Felvilágosítással szolgál Stalcer A. Via Remai 4.

Az 1910 évi nyári idényre a következő árucikkeket ajánljnk alkalmi árakon:

Női bluzok, tiszta szelyemből	7.-	Kor. drbja
Női bluzok csipkeszövetből	5.-	„ „
Női ingek kézi himzéssel	2.50	„ „
Női diszkötények	-58	„ „
Női à jour harisnyák párja	1.-	„ „
Jupon tiszta selyemtaftból	10.-	„ „
Női fürdőruhák	6.-	„ „
Férfi utazó-ingek	2.60	„ „
Férfi nyakkendők selyemből	-75	„ „
Rövid kötött férfi harisnyák tucatja	5.-	„ „
Férfi uszóruhák	2.50	„ „
Frottir fürdőköpeny	6.80	„ „

Ezenkívül óriási raktár mosó- és gyapjuszövetekben férfi- és női kosztümök részére, selyemszövetekben, vásznakban, himzésekekben :: és női konfekcióban. ::

M. WEISS

= ÁRUHÁZA =

FIUME • TRIESTE
CORSO II. CORSO 9.

A szabott árak az egyes darabokon :: fel vannak tüntetve. ::

A n. é. fiumei közönség szives tudomására hozom, hogy a Via Germania 2. szám alatt levő

SECESSIO KÁVÉHÁZAT

átvettem.

Szakismerete immel mindenkor arra fogok törekedni, hogy kitűnő kávéházi italokkal továbbá bel- és külföldi lapokkal kifogástalanul kiszolgáljam t. vendégeimet.

Minél számosabb látogatást kér

Löffinger Ferencz
kávéház tulajdonos.

GLOBUS

HIRLAPIRODA - FIUME - V. de Domini u.

Bel- és külföldi lapok.

Hangi- és könyvvarusítás.

Előfizetések a világ összes lapjaira eredeti áron

— Uj tulajdonos: Platzner Arthur. —

BONAVIA

nagyszálló és étterem

Via Edm. de Amicis 4 Fiume

56 szoba. - Tágas éttermek, nyáron szép kerthelyiséggel. - Magyar konyha. - Tiszta magyar és külföldi borok. - Kőbányai Polgári Sör. Olcsó árak!

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszertárak, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szepítőszerek stb. stb.

Gimnáziumi javító vizsgálatra bármely osztályból biztos sikerrel előkészít Salgó Izidor, Via del Pino 6. sz., II. emelet.

Egy kis és egy nagy butorozott szoba

erkélyvel, fürdőszoba használatl azonnal kiadó. Via Germania, Casa Minach I. em. 5. sz. ajtó.

„DE LA VILLE“ SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM FIUME, DEAK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó áron.
A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.
Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnázene.
TULAJDONOS:
ifju BUDAI KÁROLY

Fiume első, legnagyobb és legjobb hírnevű óraüzlete

Nattich Henrik - Fiume (CORSO)
CHRONOMÉTER ÉS MŰRÁS.

Különlegességi raktár valódi genfi és Glas-hütte-fele gyártmányú elsőrendű órákban és chronométerekben.

Alapított 1880.

Alapított 1880.

Telefon 474. szám.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Via del Mercato coperto 3. sz. alatt a mai kor igényeiknek megfelelően berendezett fűszer és csemege üzletet nyitottam. Minden törekvésem oda irányul, hogy tisztelt vevőimet a legmesszebbmenő figyelmes kiszolgálásban részesítem. Raktáromon mindenkor friss és elsőrendű fűszer, csemege, bel- és külföldi sajtok, konzervek, friss töltésű ásványvizek igen előnyös áron kaphatók.

Tisztelt vevőim kényelmére mindenkor friss kenyeret is raktárou tartok az első fiumei kenyérgyár gyártmányából.

Szives pártfogást kérve, vagyok mély tisztelettel

Markovics S. fűszer- és csemege kereskedő.

A legmagasabb árban veszek uraságoktól levetett ruhákat

BROTT LAJOS

VEGYTISZTÍTÓ

Via del Mercato 1. sz.

Fiumei Ór- és Záró Intézet

Via Riva 2. - FIUME - Telef. II-10

- Elvállal mindennemű felügyeletet és pedig: villák, hajók, raktárak, telkek gyárak és mindennemű szabadon fekvő áru őrzését a legelőnyösebb feltételek mellett.

BRAIDA O.-féle gőzfestészeti és száraz kémiai tisztítási intézet

MEGNYITÁSI JELENTÉSE.

Gyűjtőhely: VIA CIOTTA 1 sz. Távbeszélő 331. sz.
Telep: Via Molini 1. sz. (Casa Rusich). Távbeszélő 332. sz.

Átvétetnek férfi, női és gyermekruhák, valamint mindennemű szövetek festészet céljából. Festetnek továbbá mindennemű bőrök, mint medve, nyul, kecske stb.

Vizhatlan gummi-szövet kabátok. Különlegesség bécsi minta szerinti száraz kémiai tisztításban.

Tisztítás céljából átvétetnek férfi, női és gyermek ruhák, valamint minden fajta blousok, csipkék, napernyők, himzések, szőnyegek, továbbá katonai egyenruhák. A száraz tisztítás ezen új módjával teljesen ki van zárva, hogy a szövet legkisebb része is megváltozzék. A festő- és tisztítási intézetnek átadott minden egyes darab a legnagyobb pontossággal és szakavatottsággal kezeltetik és ezen darabokért jótállok. A szükséges hiányok kijavítására szabó áll rendelkezésre. A t. közönség kényelmére telefon-hívásra a ruhákat a háztól elhozatom.

Azon kellemes reményben, hogy a t. közönség meg fog tisztelni b. rendeléseivel, vagyok kiváló tisztelettel • BRAIDA O. •

VELENCE

CAVALLETTO

SZÁLLODA és ÉTTERMEK

a Márkustér közvetlen közelében

teljesen újjáalakítva.

Szobák 2 1/2 lirától, teljes penzió 9 lirától feljebb.

Kitűnő konyha, tiszta italok.

Társaskoci és megbízott az állomásnál.

VILLANYVILÁGÍTÁS!

GŐZFŰTÉS! FÜRDŐK!

Tulajdonosok:

FRATELLI SCATTOLA.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VALLALÁT.

Pauly és Tsa Velence

Ponte Consorzi, a Szt. Márktér mellett.

Saját készítményű műbutorok, márvány-, bronz-, mozaik- és üvegtárgyak óriási raktára.

Szabad megtekintés. 78 kiállítási terem.

Magyar ügyvezető.

Hôtel SPLENDIDE - Lido-Velence

Elegáns hűvös szobák tengeri kilátással.

Motorcsónak az állomáshoz és vissza. Családokkal hosszabb tartózkodásnál külön megállapodás személynként napi 12 lirától felfelé.

TULAJDONOS: TEPÉRINO HUBER A. és E.

Hôtel Jolanda & Bavaria

étteremmel és kávéházzal

Riva Schiavoni VELENCE a Lido-hajóállomással szemben.

A tengerre néző, szép, modern szobák. Fedett és nyílt terrasz. Német és magyar konyha.

Müncheni és pilzeni sör egyenesen a hordóból kimérve.

Levelzés minden nyelven.

VELENCE-LIDO

Tiszta, szép, butorozott szobák.

Modern kényelem.

Villanyvilágítás.

A fürdőkhöz 1 percnire.

Mérsékelt árak.

CASA VENIER

Bonin penzió Velence

Corte Barozzi, a Britannia-szálló mellett.

Kitűnő bécsi konyha, különösen magyarok és osztrákok által látogatva, egy percnyi távolság a Márkus-tértől.

Napi penzió ára 7 lira.